

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnštvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnštva št. 320

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10— DELAVSKI LIST POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Za revizijo ustave.

Komaj je bila sprejeta ustava, katero so demokrati centralisti tako povzdigovali, že prihaja nanje — moralni maček. Jugoslovanski klub je izdal znani oklic na ljudstvo, v katerem obljubljuje, da bo v parlamentu nadaljeval boj za revizijo ustave. Kdo se ne spominja, kako pomenljivo so beležili policajdemokratije to obljubo naših poslancev. Iz njihovih vrst so se čuli kliki: Ustava je naša! Kdo nam kaj more? In vendar danes gospodje centralisti že sami pišejo o reviziji ustave. Čudno je to. Če je ustava res dobra, kakor so nam to vedno zatrjevali, je ni treba več revidirati, če pa ni dobra, je ni bilo treba sprejemati! To je vendar jasno! Toda vladni policajdemokrati imajo očitno vendar le kaj dober vzrok, da pišejo o reviziji ustave. Vlada res nima več večine.

Ravno sedaj se vrši v Sarajevu zborovanje muslimanov, ki so dali gorke zausniče svojim poslancem, kateri so bili z vlado. S tem odpade od vlade okrog 25 glasov, in vlada je že brez večine. Gode se pa še druge reči. Stari Pašić je bolan — tako poročajo. Stojan Protić pa hodi po Hrvatskem in Slovenskem ter organizira opozicijo za revizijo ustave. Protić hoče združiti vse Hrvate od Radića in Pučke stranke pa do Trumbića in nezadovoljnih demokratov v enoten blok, da vrže vlado. V tem slučaju bi Radić prišel v parlament. Na Slovenskem bo jedro in glavno vsebino opozicijskega bloka, ki hoče revizijo ustave, tvorila Ljudska Stranka. Na Slovenskem, v Rogaški Slatini naj bi se vršila pogajanja. Toda Protić bo potegnil za seboj tudi doberšen del radikalcev ali pa cel klub. V tem slučaju ostanejo demokrati osamljeni v parlamentu in med ljudstvom. Za stranke, ki po svojih idejah in po svojem delu temeljito v ljudstvu, izolacija v parlamentu ne pomeni nobene nesreče. Za demokrate, ki žive le od svojih političnih kšeftov pa bi taka izolacija pomenila — uničenje policajdemokratov.

Zato nam je razumljivo, zakaj sedaj »Jutro« in ž njim vsi demokrati listi pri našajo članke o reviziji ustave ter jo pozdravljajo. Ker to gospodo dobro poznamo, smo prepričani, da bi se vstulili celo v prve vrste boja za revizijo, če bodo to zahtevali interesi njihovih žepov. In prav gotovo bo »Jutro« pripravljeno, z največjim ogorčenjem pljuniti na ustavo, ki jo je ustvaril jutrovski policajdemokratizem, če bo to prineslo kaj cvenka za njihove blagajne. V tem slučaju tudi ni več daleč čas, ko bo »Jutro« proglasilo vse centraliste za protidržavni element.

Ne država, ne ljudstvo, ne morala, ne čast — ampak lasten profit, Mamon — to je bog naših centraldemokratov. Sreča za ljudstvo je, da gre moč in pamet teh ljudi h koncu!

Širite „NOVI ČAS“

Veliko zborovanje krščanskega delavstva v Mariboru.

Maribor, 16. julija. (Izv.) Delavska Zveza, podružnica za Maribor in okolico, je priredila sinoči ob 8. uri v prostorih JSZ velik delavski shod. Velika dvorana je bila nabito polna. Kot glavni govornik je nastopil poslanec dr. Andrej Gosar, ki je v pol drugo uro trajajočem govoru obrazložil program in načela krščanskega socializma. Poslanec je bil v začetku burno pozdravljen s ploskanjem in vskliki, njegov govor pa so navzoči zasledovali z velikanskim zanimanjem in razumevanjem. Za svoj govor je žel poslanec dr. Andrej Gosar dolgotrajno in živahno pritrdjevanje. Sprejetih je bilo več resolucij in sicer:

S prvo resolucijo se izrazi poslanecem Jugoslovanskega kluba popolno zaupanje in zahvalo za njih trud, predvsem še poslancema krščanskega delavstva Gostinčarju in dr. Gosarju, ki sta napela vse svoje moči, da se čim več pravičnih zahtev delavstva stavi v ustavo.

Druga resolucija naglašja odločno stališče delavstva proti centralistični ustavi in zahteva avtonomistično urejeno državo.

Tretja resolucija se glasi: Duševni materializem in liberalizem, ki ga uvajajo, ob-

sojamo, kajti s tem se podpira kapitalistično pojmovanje in škodi pravičnim zahtevam delavstva. Smo zato, da se uveljavi vsepovsod v življenju radikalno krščansko-socialistično načelo od prvega moža v državi do zadnjega med enakimi. Predvsem tirjamo dejanskega krščanstva od voditeljev samih, posebno še od onih v naših vrstah, če hočejo, da bodo oni z nami in mi z njimi.

Shod je trajal dve uri in se je vršil v popolnem redu in miru. Vodil ga je tovariš Anton Krepek. Shodu je prisostvovalo tudi nekaj takih, ki jih dosedaj še ni bilo med nami. Za shod sam pa se ni delala nikakr kričeča reklama, temveč samo po zaupnikih smo pozvali delavstvo k udeležbi. In delavstvo je prišlo v največjem številu. Vidi se, da moč krščanskega socializma pridobiva v Mariboru na terenu in da vedno bolj in bolj napreduje. In to stori le tiho delo nekolicine. Delavstvo samo pa uvideva, kje je zanj pravo mesto in kam naj se obrne.

V nedeljo, 17. t. m. ob 3. uri popoldne se vrši na gori pri Sv. Petru pri Mariboru drugi delavski shod za Maribor in okolico. Tovariši, pridite v obilem številu.

Muslimani proti centralistični vladni politiki svojega kluba.

Presenečenje na zboru muslimanske organizacije.

Belgrad, 16. julija. (Izv.) V političnih in vladnih krogih so vesti o dosedanem poteku in o razpoloženju na sarajevski konferenci muslimanske organizacije naredili velik vtis. Po dosedaj došlih vesteh ima grupa dr. Mehmeda Spahe veliko večjo. Konferenca je sledeče sklenila: 1. Predsedstvo kluba (ki je vodilo vladni prijazno politiko) mora odstopiti. 2. Poslanec Korkutu (ki je bil med pristaši vlade) se odzame uredništvo organa muslimanske organizacije »Pravda«. 3. Poslanca Karamehmedović in Korkut se pozivata, da odložita svoja mandata. — V vladnih krogih so vsled teh sklepov zelo vznemirjeni in

po bitih, ker so ti sklepi jasen dokaz nesposobnosti policajdemokratske-radikalne politike in obenem obsodba vladnih kupčij na škodo davkoplačevalcev.

Belgrad, 16. julija. (Izv.) V parlamentarnih krogih se dosedanji potek muslimanske konference v Sarajevu obširno komentira. Vkljub temu, da je bil spor v muslimanskem klubu jasen, vendar ni nikdo mislil, da je grupa dr. Spahe v taki premoči. Če se bo nadaljni potek konference razvijal v tem smislu naprej, je jasno, da bo to na splošno politično situacijo imelo velik vpliv in niso izključena iznenadenja.

Boj ameriškega delavstva za socializacijo rudnikov in železnic.

Sredi junija t. l. se je v Denverju, Col., vršil kongres ameriške delavske federacije, ki ji je 39 let predseduje Samuel Gompers. Na tem kongresu se je vršil hud boj med obema strujama, ki sta se razvili v federaciji: Gompersovo zmernejšo in radikalno ali progresivno. Poslednja je na tem kongresu hotela vreči Gompersa s predsedniškega mesta in spraviti nanj svojega kandidata John L. Lewisa, kar se ji pa ni posrečilo. Gompers je zmagal skoro z dvetretjinsko večino.

Pač pa je radikalna skupina dosegla velik uspeh s tem, da je bilo njeno — manjšinsko — poročilo sprejeto proti odborovemu. V tem poročilu progresistov se zahteva, da naj država podpravi železnice in vse osnovne industrije. Ta zahteva je bila sprejeta že tudi na lanski konvenciji delavske federacije in je dobil izvršilni odbor nalog, naj odločno deluje v tem zmislu in izdela potreben zakonski načrt. Odbor z Gompersom na čelu je pa to stvar zanemarjal, kar je bil ravno najtehtnejši očitek

manjšine proti njemu. Delavstvo je na letošnjem zboru to zahtevo na najodločnejši način ponovilo in Gompers jo bo moral upoštevati, ako noče izgubiti zaupanja delavstva.

Da se ameriško delavstvo s tako vne-mo poteguje za podržavljenje rudnikov in železnic, je razumljivo. Značilno pa je tudi, da si je delavstvo za socializacijo teh podjetij izbralo obliko podržavljenja, kdor ve, da največja sila ameriškega kapitalizma sloni ravno v trustih rudniških, plavžarskih in železničarskih podjetij, ta vidi, da hoče ameriško delavstvo ameriški kapitalizem ravno na ta način najbolj zadeti.

Zbor je dalje soglasno sprejel načelo šesturnega delavnika v rudnikih in plavžih, a se ob enem izjavil proti zahtevi, da bi se šesturni delavnik takoj uveljavil, ker sedaj ni ugoden čas za to. Da je v ameriški delavski federaciji v resnici še veliko reakcionarstva, priča dejstvo, da je bil odklonjen predlog za izenačenje pravic ženskih članic z moškimi. Istotako se je zbor izrekel proti sprejemanju zamorskega delavstva v federacijo. Sprejeli so resolucijo, naj vlada dovoli kuhanje močnejšega alkoholnega piva (sedaj se kuha samo pivo s pol odstotkom alkohola). Alkohol je danes glavna skrb vseh Amerikanov.

Iz tega poročila je saj deloma razvidna tudi notranja ideja te največje delavske organizacije na svetu.

Uradno poročilo o preiskavi proti atentatorjem.

Belgrad, 15. julija. V preiskavi radi atentata je bil zaslišan tudi Mihajlo Vič, ki je obrazložil, kako se je komunistična akcija razširila po vsej državi. Pri svojih izpovedbah je navedel veliko število imen ljudi, ki so sodelovali pri pripravah za atentat. Imenoval je vse glavne vodje. Razvidno je, da dosedanji zaslišanci še niso izpovedali vsega, zato je se bo preiskava še nadaljevala. Misli se, da se bo dosedanji material v pogledu atentata še znatno povečal.

Belgrad, 15. julija. Kakor trdijo nekateri, je v Novem Sadu vedelo za atentat nad 1000 oseb (le slavna policija ni nič vedela! Hm!) Med temi je največ Madžarov (!) Notranje ministrstvo je poslalo v Novi Sad sekejskega načelnika Savića, ki bo začasno vršil dolžnost načelnika novosadske policije.

Politični dogodki.

+ Slovenski demokratizem, kakor živi in je. Iz Belgrada je pričel pihati nov veter. Vladna večina se je pretrgala, Pašić je bolan in sploh ne bo več dolgo vozil, na obzoru pa se je prikazala Protičeva zvezda. Ivan Hribar je tudi znak, ki kaže v drugo smer na vladnem kompasu. Krmarji slovenske demokratske ladje to že nekaj časa opazujejo in zdaj že počasi obračajo jadra,

Poslednji dnevi v Pompejih.

(Dalje.)
»Moj hrabri dečko!« je rekel in si obrisal svoje oči.
»Ali je tvoj sin?«, je rekel neki krepak šlovek na Nazarenčevi desnici, »dobro se je boril; bomo videli, kako se izkaže pozneje. Čuj, boriti se ima s prvim zmagovalcem. Sedaj pa, stavec, prositi bogove, da ta zmagalec ne bo nobeden izmed Rimljanov, niti prvi za njimi, Niger!«

Satrec je zopet sedel in zakril svoj obraz. Za sedaj igra ni imela zanj pomena, Lidon se ni nahajal med borilci. In vendar, vendar, ta misel mu je šinila v glavo, je bil ta boj velicega pomena, kajti Lidon je imel stopiti na mesto prvega, ki pade! Stresel se je in naslonil doli, da z napetimi očmi in sklenjenimi rokami opazuje boj.

Obče zanimanje je vzbujal boj Nigra s Sporom, kajti ta način boja je posebno zanimal gledavce zaradi smrtne izida, s katerim se je navadno končal in zaradi velike spretnosti, katere je bilo treba obema borilcema.

Nahajala sta se v precejšnji razdalji drug od drugega. Nenavadna čelada, ki jo je nosil Spor in ki je bila zaprta, je zakrivala njegov obraz; obraz Nigra pa je vzbujal splošno in strašno zanimanje radi svoje velike divjosti. Tako sta stala nekoliko trenutkov, gledala drug drugega, dekler se ni začel Spor počasi in z veliko opreznostjo pomikati naprej; svoj meč je imel namerjen naravnost proti prsim svojega sovražnika, kakor pri modernih borilcih. Kakor se je on pomikal naprej, se je Niger umikal, nabiral mrežo v svoji desnici in ni nikdar umaknil svojih majhnih žarečih oči od borilčevih gibanj. Naenkrat, ko se je Spor skoro na korak približal, je retiarus skočil naprej in vrgl svojo mrežo. S hitrim gibom svojega telesa se je gladijator rešil smrtne mreže! Od veselja in divjosti je glasno zavpil in planil na Nigra; Niger pa je zopet nabral svojo mrežo, jo vrgl čez svojo ramo in bežal po areni tako hitro, da ga je secutor zaman skušal doleteti. Ljudstvo je divjalo in glasno vris-

* Tako imenovan vsled tega, ker je imela ta vrsta gladijatorjev dolžnost zasledovati nasprotnika od onega trenutka, ko je ta vrgl mrežo, da ga udari, predno bi se imel čas, zopet jo pripraviti.

kalo, ko je videlo, kako je široko plečati gladijator zastoj poskušal dohiteti ležečega velikana; v tem trenutku pa se je njihova pozornost obrnila od te dvojice do beh rimskih borilcev.

V začetku boja sta se vstopila drug proti drugemu v navadni razdalji borilcev. Toda skrajna opreznost obeh je že v začetku onemogočila vsako silnost boja in tako so imeli gledavci dovolj časa zabavati se z bojem med Sporom in njegovim sovražnikom. Sedaj sta se pa Rimljana ogrela in boj je postal bolj silen; udarjala sta, odbijala, se umikala nazaj, pomikala naprej, drug proti drugemu z ono skrbno in komaj vidno opreznostjo, ki znači izkušene in enake nasprotnike. Sedaj pa je starejši gladijator Evmolp ranil Nepima na strani z onim spretnim odbojnim udarcem, o katerem se v areni sodi, da se mu je tako težko izogniti. Ljudstvo je zavpilo, Lepid je prebledel.

»Halo!« je rekel Klodij, »igra je skoro končana. Ako se sedaj Evmolp samo mirno bori, bode drugi vsled izgube krvi omagal.«

»Vendar, hvala bogovom, on se ne bori tako! Glej!« Kako hudo pritiska na Nepima! Pri Martu! Toda Nepim ga je za-

del! Zopet je zažvenketalo po čeladi — Klodij, dobil bodem!«

»Zakaj vendar ne stavim samo pri kockah?« je stokal Klodij pri sebi, »ali zakaj ne morem ponarediti gladijatorja!«

»Spor! — Spor!« je vpilo ljudstvo, ko se je Niger sedaj naenkrat ustavljal in zopet vrgl svojo mrežo in zopet brez uspeha. To pot se ni dovolj urno umaknil, Sporov meč ga je težko ranil na desni nogi, in ker ni mogel hitro bežati, je srditi borilec hudo pritikal nanj. Vendar je imel v svoji veliki postavi in dolgi roki še vedno nevarno prednost in s svojim trizobom, ki ga je sedaj držal pred svojega sovražnika in je vspešno odbil vsak napad. Spor je sedaj skušal z veliko hitrostjo obiti svojega nasprotnika, ki se je vsled bolečin naravno le počasi premikal dalje. Pri tem pa je opustil vsako previdnost, prišel je preblizu velikana, vzdignil svojo roko, da bi udaril, pa je dobil tri zobove smrtne sulice v svoja prsa! Zgrudil se je na kolena. V naslednjem trenutku pa je padla preko njega smrtna mreža in zaman se je boril proti njej. Zopet in zopet se je nemo vil pod novimi udarci trizoba, njegova rdeča kri je tekla skozi mrežo po pesku. V znamenje svojega poraza je povsili svoje orožje.

da bi vlovili pravi veter. Navdušeni članki na centralistično ustavo so izginili in revizionistom dela »Jutro« milostne poklone. Da — to je slovenski demokratizem v vsej svoji podobi. Enim dišijo poslaniška mesta, drugim — vagoni s svinčcem. Če človek ni pri koritu, je težko delati dobre kšefté. Taka je danes politična morala.

— **Lakaj-polica-j-demokratizem.** Glasilo nekega jako svobodomiselnega profesorja v Mariboru prinaša sledečo notico: »Slovenski Gospodar« prinaša povodom kraljevega rojstnega dne samo dve vrstici. Seveda, kjer ni čustev, je boljše molčati. Na takih primerih se spoznajo pobeljeni grobovi.« To ni nobena domača naloga kakega za dinastijo navdušenega šolarčka niti koncept kakšnega praktikanta pri policijskem oddelku deželne vlade, marveč to je prva dnevna notica v — demokratskem listu.

Dnevni dogodki.

— **Velik shod za može in fante se vrši na Zaplazu na Dolenjskem v nedeljo dne 31. julija.** Predvsem se zahvalimo pri službi božji za srečno vrnitev iz vojske. Minilo bo ravno sedem let, kar se je na dan mobilizacije l. 1914 vršil zadnji podoben shod. Može in fantje iz okolice vsi k naši ljubi Materi božji zaplaški! Cerkevni govor bo imel vseučiliški profesor g. dr. Gregor Rožman iz Ljubljane. Po službi božji, ki bo ob 10., se vrši zunaj cerkve tabor, kjer naj nastopijo različni govorniki, učeni in preprosti iz kmečkih vrst. Po popoldanski službi božji nastopijo okoliški Orli s svojimi prostimi vajami. Sodeluje godba iz Višnje gore. Za želodec poskrbite udeležniki sami, za dušo bo pa poskrbljeno za Zaplazu. Pijača se bo dobila: voda zastoj, vino in pivo za denar. Veselice ne bo, telovadbo boste gledali brez vstopnine, stroškov torej se ni bati. Pripravite se in agitirajte za obilno udeležbo pri sosedih. Na svidenje in Bog živi!

— **Vprašanje narodnih praznikov** postaja pereče z ozirom na dejstvo, da se ti množje proti dosedanji navadi in da se praznujejo na način, ki škoduje splošnemu narodnemu gospodarstvu in spravlja dninarje

Zmagujoči retarius je odtegnil svojo mrežo, se naslonil na svojo sulico in pogledal gledavce pričakujoč njihove razsodbe. Tudi premagani gladijator je obral svoje medle in obupajoče oči po gledalšču. Toda od vrste do vrste, od sedeža do sedeža so gledale nanj same neusmiljene oči.

Potihnilo je tulenje, šumenje! Tišina je bila strašna, kajti v njej ni bilo sočutja; niti ena roka, ne, niti ena ženska roka ni dala znamenja usmiljenja in življenja! Spor ni bil nikdar priljubljen v areni in zanimanje za boj se je ravnokar vzbudilo za ranjenega Nigra. Ljudstvo je bilo razgreto do krvi, mimično boj je izgubil vso svojo zanimivost; splošno zanimanje je tako naraslo, da je zahtevalo žrtve in žejalo po smrti!

Gladijator je čutil, da je bila njegova osoda odločena; nobene prošnje, nobene ječanja ni bilo slišati iz njegovih ust. Ljudstvo je dalo znamenje smrti! V zagriženi toda mirni udanosti je nagnil svoj vrat, da zadobi smrtonosni udarec. In ker se z retarijevo sulico ni moglo zadati gotovega in takojšnjega smrtnega udarca, je stopila v areno strašna in osodepolna postava s kratkim, ostrim mečem v roki in od čelade zakritega obraza. Počasi in umerjenih korakov se je ta krvnik bližal gladijatorju, ki je še vedno klečal, položil svojo roko na njegovo čelado, potegnil z ostrino svojega orožja okoli njegovega vratu, se obrnil proti zbrani množici, ako jo morebiti v poslednjem trenutku obide usmiljenje; strašno znamenje pa je ostalo vedno isto; meč se je zablistal v zraku, zadela, in gladijator se je zvrnil v pesek; njegovo telo je vtrepetal, postalo mirno, in bil je mrtev.

in druge nestalne uslužbenke ter tovarniško delavstvo ob prepotrebni zaslužek. Če se na eni strani toliko zabavlja proti praznikom, katere ljudstvo praznuje že stoletja in tisočletja in je njih praznovanje ljudstvu prešlo že v navado in potrebo, naj bi se na drugi strani nikar ne uvajali novi. Tako zovane državne praznike naj bi praznovali na doslej običajen način vsi državni uradi, šole itd., promet in delo naj bi se pa ne ovirala. Na ta način se goji zabavljanje in nezadovoljnost ne pa patrijotizem.

— **Penzije v našo vojsko sprejetih aktivnih častnikov.** Od različnih strani prihajajo na naše uredništvo vprašanja, kdaj misli centralna vlada izplačati penzije onim sprejetim aktivnim častnikom, ki so bili vpokojeni že pred pol leta.

— **»Ali smo že v Albaniji?«** Pod tem naslovom smo pred dvema dnevoema prinesli notico, ki se je pečala z nekim oddelkom okrajnega sodišča v Ljubljani. Ker smo se naknadno prepričali, da smo delali ž njo krivico, jo s tem radevolje popravljamo.

— **III. mednarodni ženski kongres** zboruje te dni na Dunaju. Navzočih je 191 delegatkinj iz vseh dežela in 50 gostov. Poljaki nje zastopa gospa dr. Z. Daszinska-Golinska, češkoslovaško praška občinska svetnica Kovařikova. Prvi dan zborovanja je bil posvečen vzgojnim vprašanjem ter se je kongres izrekel za to, da naj se v vseh državah za vse kulturno življenje s šolami in vzgojnimi zavodi uvede popolna samouprava; državna uprava ne imej tu nobene vpliva. Na zboru so se ostro kritikovalna sedanja šolska berila, ki so politično in tendenciozno pobarvana in so pravi posmeh na sporazum med narodi. Šolska berila naj se enotno sestavijo iz najboljših stvari svetovne književnosti. Kongres tega predloga sicer ni sprejel, pač pa priporočil, naj se izda univerzalna knjižnica najboljših del svetovne književnosti v obliki drobnih, cenih zvezkov, iz katere naj bi potem vsak učitelj izbral za svoj razred najprimernejše.

— 11. t. m. popoldne se je vršil poseben propagandni shod, na katerem je kot prvi govoril prelat Giesswein iz Budimpešte, dalje kitajska in japonska delgatinja i. dr.

— **Tožba proti jugoslovanskemu konzulu v New Yorku.** Zottijev hrvatski »Narodni List« v New Yorku je vložil na zunanje ministrstvo Zdrženih držav pritožbo proti Jugoslovanskemu konzulu V. R. Saviću, ker je le-ta zlorabil svojo službeno oblast v to, da je raznim parobrodnim družbam prepovedal, priobčevati oglaševanje v »Narodnem Listu« pod pretjo, da potnih listov potnikom, ki bi se hoteli voziti s parniki teh družb, ne bo vidiral. Ameriško zunanje ministrstvo je v tej zadevi poslalo noto legaciji kraljevine SHS. Savić bo najbrže moral zapustiti svoje mesto.

— **Harding proti sobotnemu polprazniku uradništva.** Washingtonsko državno uradništvo je zahtevalo, da bi imelo ob sobotah vse leto pristoje popoldne. Predsednik Harding je to zahtevo odklonil.

— **Prebivalstvena statistika Zdrženih držav.** Glasom zadnjega ljudskega štetja živi tačas v Zdrženih državah 105,671.499 ljudi. Od teh je 94,822.431 belih, 10,463.013 zamorcev, 242.959 Indijancev, 71.952 Japoncev, 61.686 Kitajcev in 9.485 drugih polti. V zadnjih desetih letih se je najbolj pomnožilo število Japoncev, ki so naseljeni največ v Kaliforniji, t. j. za 54 odstotkov; belo prebivalstvo se je pomnožilo za 16 odstotkov, črno za 6.5 odstotkov; znižalo se je število Indijancev za 8.5, Kitajcev pa za 14 odstotkov.

— **Draga šala.** Pri Končarjevih v Zalogu sta orožnika šuligoj in Varšek izvedla hišno preiskavo. Ko sta orožnika Heleni Končarjevi rekla, naj vstane, ker je sedela pred vrati za peč, je zaklicala »Tukaj imate, preklete pošasti!« ko je vstala. Ko je gospod šuligoj vprašal po izvedeni hišni preiskavi Končarjevo, koliko je stara, je rekla: »57 let, Vi me ne boste ne pomladili, a tudi ne postarali!« Zato bo 1 teden zaprta.

— **Vlom v Sp. Gameljnah.** Jernej Dobravc, kateri je bil zaradi tatvine že trikrat predkaznovan, je vlomil v hišo Marije Smole v Sp. Gameljnah in odnesel blaga v vrednosti 2650 kron. Tatu je zasledovala Franciška Lavrič in ga dobila spati v šupi. Ko ga je zbudila, jo je Dobravc udaril s kolcem po desni roki. Dobravca je deželno sodišče obsodilo v trimesečno ječo.

— **Okradeni oče.** Posestnik Jakob Strah s Pristave pri Mengšu ima iz dveh zakonov 11 otrok. Dne 27. junija letos se je tretjič oženil. Meseca maja sta zapustila dom otroka 24 letni Ivan in 19 letna Terezija. Ko je bil oče Jakob Strah na svojem ženitovanju, sta prišla domov Ivan in Terezija Strah obiskat brate in sestre. Ponoči je pa vlomil Ivan Strah v očetovo spalnico in odnesel blaga v vrednosti 13.000 K, katero je odpeljal z očetovim konjem proti Skaručni; konje in voz je očetu vrnil.

— **Okradeni mesar.** Mesarskemu pomočniku Francu Mur je ukradla, ko je kral prašiča, Angela Frank denarnico, v kateri je bilo 6300 K denarja. Frankova je odpotovala v Gorico in v Trst.

— **Okradeni delavec.** Delavcu Jožefu Kavčiču v Blekovi vasi je bilo ukradeno 1100 dinarjev in 100 lir.

— **Velika nesreča na Volgi.** Iz Moskve prihaja poročilo, da se je na nekem parniku na Volgi vnel požar in je parnik zgorel. Ob tej priliki je našlo smrt več sto potnikov, med njimi škof iz Novgoroda, več vseučiliških profesorjev in oddelk ruskih tajnih policajev. Domnevajo, da gre za nakano proti tajni policiji.

Ljubljanski dogodki.

lj žepna tatvina na cestni železnici. Na ljubljanski cestni železnici so se začele množiti žepne tatvine. Te dni sta bili okradeni dve osebi: ena za 6000 K, druga za 10.000 K. V tramvaju torej pozor na žep!

lj Iz blaznice ušel. Iz blaznice v tukajšnji hiralnici je ušel 31 letni Adolf Ganselmayer.

lj Obdolžitev stanovanjskega urada. Vdova Franciška Haus je stanovala skozi 4 leta na Radeckega cesti št. 1. Na odredbo državnega stanovanjskega urada je morala stanovanje prepustiti brzojavnemu mojstru Ivanu Vrančiču. Ker je Hausova govorila okoli, da je Vrančič podkupil na stanovanjskem uradu s 1000 K nekega uradnika, da je dobil stanovanje, je bila pri deželnem sodišču obsojena na 10 dinarjev globe ali na 2 dni zopora.

lj »Kaj boste Vi mene učili, prej kalsor Vi sem bil pri policiji, pa nisem hotel ostati pri tej cigajnariji in beračiji, ker lovite ljudi, kakor »šintar« pšef« je zaklical Ljudevik Slak, ko sta ga majnika letos opozorila stražnika štante in Legiša, naj ne vozi med šolaricami, ki so korakale v strnjelih vr-

stah po št. Jakobskem trgu. Slak bo zato sedel 5 dni v strogem zaporu in se bo med tem časom dvakrat postil.

lj **Koncert v hotelu »Tivoli«** od nedelje 17. t. m. naprej vsak večer od 18. do pol 23 ure. Vstopnina prosta. Se priproča Vekoslav Dolničar. (K)

Naša društva.

d **Dramatični odsek** šentpeterskega prosv. društva ima v ponedeljek 18. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih svoj stanek. Razgovor o programu za bodočo sezono. Prosim obilne udeležbe. — Predsednik,

Gospodarstvo.

MOKA SE DRAŽI

Zadnje tedne se je moka proti vsemu pričakovanju namesto da bi se pocenila, celo podražila, nihče pa ne ve temu pravega vzroka. Možni sta dve stvari: Ali špekulacija veletrgovcev in hrvaških mlinarjev, žitnih trgovcev in producentov, ali pa le pomanjkanje izdelka, ki je nastopilo vsled tega, ker so mlinci, hotoč se obvarovati pred pretečo izgubo vsled padanja cen, ustavili nakup žita in obrat mlinov. Pred dobrim mesecem je bilo namreč na vidiku znatno padanje cen mlinskih izdelkov, kazala je dobra letina in vsa trgovina je težila za tem, da se razproda in ničesar ne kupi, predno cene ne padejo. To je povzročilo, da je moka naenkrat zmanjkala, to pa tembolj, ker so ustavili obrat tudi veliki mlinci, ki zalagajo naš trg z moko. Ker je nastalo naenkrat veliko pomanjkanje moke, je cena naravno poskočila. Od strani žitnih producentov v Banatu in na Hrvaškem se povdarja, da je letina vsled suše precej slaba in da cena ne bo šla nazaj. Če ta poročila odgovarjajo dejstvu, se ne da kontrolirati. Za novo žito se zahteva v Banatu 9 K, v Ljubljani pa stane 11 do 12 K, moka št. 0 stane na debelo 17 K 50 vin.

— **Stagnacija v steklarski obrti.** V vseh strokah steklarske obrti je nastala velika stagnacija, ki pa se ne pojavlja povsod enako. Zlasti je prizadeta obrt dragocenih steklenih izdelkov. Najbolje še obratujejo steklarnice za šipe in za steklenice, dočim so tvornice za drugo votlo steklo omejele obratovanje ali ponekod celo ustavile, ker ni kupca za te izdelke. Od 98 tvornic jih obratuje 26 v omejenem obsegu, 24 pa jih celo stoji. Tvornice, ki sploh ne delajo, so večidel one za luksuzno steklo, posebno v okolici Hajde.

Odgovorni urednik Anton Marinček.
Izdaja konzorcij »Novega Časa«.
Tiska jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Stroji za obdelovanje lesa, turbine, zvonovi
Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

— Lepo posestvo —

v št. Vidu pri Topolšici, okraj Šoštanj se proda. 7 ha njiv, 11 ha travnikov, 36 ha gozda z ca 6500 smrek in mecesnov od 16—65 cm z ca 18.000 m³. Hiša, 2 kočii in gospodarsko poslopje v dobrem stanu. Natančni podatki se izvejo pri **Gozdni upravi grofov Thurn, Grad Ravne, p. Guštanj.**

Vplačana delniška
glavn. K 30.000.000.

SLOVENSKA BANKA

Telefon štev. 567.
Ček. račun 12.205.

Obreštuje najugodnejše
vloge na knjižice in v tekočem računu.

LJUBLJANA, KREKOV TRG 10, nasproti „MESTNEMU DOMU“.

Izvršuje vse
bančne posle najkulantneje.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 38/I
(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SOMBOR, SPLIT.

Ekspozitura: BLED. - Interesna skupnost z Vseopčo Zantlijsko banko Zagreb in njeno podružnico v Karlovcu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.